1832 ԱԼԹԸՆԱԾԸ ՄԷՆԷ 1890 ԵՈՒԼԻՍ 17 ՇԱԼԸ — ՆԻՒՍԹԷՍԻ 20 ԲԱՐԱ ԱԼԱՖ. 29 ԵՈՒԼԻՍ ԶԻԼՀԻԱԾԷ ١٢ ١٣٠٧ 1832

ՄԷԾ ՄՈՒԱՑԸ

Ամենայն բէշին 120
Ամբ այլոց 60
Մէնէլիք բօսթա իւճբէթի 30
Նէտիր բօսթասը 80

Տէրտ խալ՝ ճէք իլանաթ իչին այրը տա բազարլըգ օլունուր։
Ղավէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին 3։ ԹՕՒԱՅԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա

ԱԽԹԱՆԱԿ

Իտարէխանէմիզ Պէյօղլունտա ճատտէյի քէպիրտէ Թագսիմ ճիվարրնտա Նօ. 65

ԱՍԻԹԱՆԷ 17 ԵՈՒԼԻՍ

ԽԱՐԻՃԻՒԵ

Վաղբթ վագբթ ահվալը խարիճիեէտէն պահիս օլարագ Էվրօբատա նէյր օլունան բիսալէյէր կիպի պու տէֆա տախի պիր Ալմանիալը թարաֆընտան նիյր օլունան պիր բիսալէ էհէմմիեէթտէն խալի ատիլ տիր։ Պու բիսալէնին միէլլիֆի՝ Ալզաս-Լօրէնին մէսէյէսի կիպի վագթըն էն նաղիք վէ էն միւշքիլ մէսէլէսինտէն պահս իտէրէք, պու խուսուստա քէնտիսինտէն էվվէլ պէեան օլունան միթալէաթը, էգճիւմէ Ալմանիա իլէ Ռուսիա արասընտա գավի պիր իթթիֆագ հուսուլի ֆիքրինի ըէտտ իթմիշ տիր։ Բիսալէ միւէլլիֆինին գավլինճէ, պէօյլէ պիր սուրէթի թէսվիեէ՝ Ավսթրիաեը Ռուսիաեա թէսլիմ իթմէքտէն, վէ Ալմանիաեը Օսմանօֆլարը իմբէրաթօրլուղունա բապթ իյլէմէքտէն պաշգա պիր նէթիճէի միւնթիճ օլմանը, թէքմիլ Ալմանիա իսէ, պու ֆիքրէ մուխալիֆ իմիշ։ Ֆրանսաեա գարշը եէնի պիր իլանը հարպ իտիպ, մէմալիքի մէզքիւրէի եէնիտէն բարչալամագ կիպի տիկէր պիր ֆիքրի՝ միէլլիֆի միմանիլէյհ թահսին էթմէօր։ Էլպէթթէ միմանիլէյհ, պէօյլէ չէյլերի տիմէք գօլայ ամմա, իճրասը՝ գօլայ օլմատըղընը վէ Ալմանիանին պու կիպի հիւճումունա, Ֆրանսանին՝ տէրքեար օլան գուվվէթիյլէ նասը մուխալիֆէթ իտէճէկինի բէք ալէա անլաեօր։ Պու զաթ, Ալզաս-Լօրէն իչին չու եօլտա պիր սուրէթի թէսվիեէ թէքլիֆ իթմիշ տիր։ «Ալմանիա իլէ Ֆրանսաեը պիրպիրինտէն աեբրան՝ Ալզաս-Լօրէն տիր։ Պու մէսէլէ տէվլէթէյն արասընտա պիր չուգուր աչմըշ տրը քի, պունու, եիւզ պինլերճէ նաշլար իլէ տօլտուրմագտան իսէ, իքի միլլէթին զըտտիեէթինէ պիր գալէմ ուճուրլա նիհայեէթ վիրմէք էվլեա տրը։ Ֆրանսա վէ Ռուսիա տէհլիթլի սուրէթտէ միւսելլահ օլուպ, հարբէքէթի թէճավուզիեէ հազըր տրըլար, վէ իթթիֆագը միւսելլէս՝ անճագ մուվագգաթ պիր մուավէնէթ իտէպլէճէկինտէն, Ալմանիա՝ պու իթթիֆագա բէք տէ կիւվէնէմէզ։ Ալմանիա, էօյլէ պիր եօլա կէլմիշ տիր քի, եա՝ հարպը եախօտ սուլհու ինթիխապ իտէճէք տիր։ Թէտարիքեաթը ասքէրիեէ՝ նիհայեէթսիզ սուրէթտէ տէվամ իտէմէզ։ Քեամիլէնմահվը էվրօբաճա միլլէթզիմ օլմաեան Ֆրանսա՝ եէնի պիր մուհարէպէ իլէ մաշղուլ օլսա պիլէ, պու մուհարէպէ՝ պիւեիւք վէ տէհլիքէլի մուհարէպէլէրին մուգատտէմէսի օլաճագ տրը։

«Էվրօբաեը թէհտիտ իտէն դանը մուխաթարալարընն էօնիւնիւ ալմագ իչին եէկեանէ չարէ. Ալզաս-Լօրէնին, պիր Ալմանիալը բրէնսին թահթը իտարէսինտէ պի թարաֆ հալէ վազընտան իպարէթ օլուպ, պիզիմ եանի Ալմանլար իչին պու պիւեիւք պիր ֆէտաքեարլըգ իսէ տէ, թէքմիլ Էվրօբանընն սաատէթի իչին պու ֆէտաքեարլըգ դապուլ իտիլմէլի, վէ Ֆրանսըզլարտա իմիտլերինտէն ֆարիզ կէլմէլի տիրլեր։ Ալմանիա՝ 20 սէնէտէն պէրու գաթլանտըղը թէսլիհաթը միւտհիշէի ասքէրիեէ 30 սէնէ տահա թէհամմիլ իտէմէզ, վէ սոն տէվրէի իճթիմատէ, Ալմանիա բարլամէնթօսու թախսիսաթը ասքէրիեէի գապուլ իթմիշ օլմաղլէ, պու գապուլիեէթի թէքրար իթմէեէճէկի մէմուլ տուր։» Միւէլլիֆի բիսալ՝ Ալզաս-Լօրէնին պիմարաֆլըըյլա իքթիֆա իթմէեիպ, Ֆիլէմէնք, Պէլճիգա, Լիւքսէնպուրկ, Ալզաս-Լօրէն վէ Իզվիցէրիասան միւրէքքէպ պիւեիւք պիր իթթիհատ թէշքիլինի, վէ պու իթթիհատըն Ինկիլթէրրա իլէ Իթալիանընն, եախօտ թէքմիլ Էվրօբանընն թահթը հիմայէսինտէ օլարագ, Ալմանիա իլէ Ֆրանսա արասընտա պիր սէտտի սիրէր օլմասընը թէքլիֆ իտիեօր։ Շու գատար քի Ալմանիալը միւէլլիֆ՝ մէմլէքէթինին մէնաֆիինի տէ ունութմաեըպ, Ալզաս-Լօրէնին՝ Ալմանիա կէօմրիւքլէրի իթթիհատընտա գալմասընը, վէ օրասը իչին իտիլէն մէսարիֆի էօտէմէսինի թալէպ, վէ իսթամբ մէգալէսինտէ, Էվրօբանընն քեաֆֆէյի մէտէնի տէվլէթլերիյլէ պիլ իթթիֆագ տէվամի պիր սուլհ ադա իյլէմէսինի, իմբէրաթօր Վիլհելմ թավսիեէ, վէ պու սաեէտէ գազանաճաղը չէրէֆ՝ պինլերճէ էսլիհա ֆիթուհաթլարընտան զիեատէ օլաճաղընը տերմիեան իլէմիշ տիր։

Իչթէ, բիսալէյի մէզքիւրէնին խիւլասասը պունտան իպարէթ օլուպ, Ալմանիատա պիր տերէճէ թէէսսիր հասըլ իթմիշ տիր։

ԹԷԼԷՍՐԱՖ

Աթինա, 26 յուլիս։ - Պէշ զըրհլը իլէ պիր ավիզատան միւրէքքէպ օլան Ինկիլիզ տօնանմասը, իմբէրաթօրիչա Ֆրէտերիք Ինթիզարէն Ֆալէր բիշկեահընտա լենկերէնտազ օլմուշ տուր։

Գոպուրկ, 26 յուլիս։ - Բրէնսէս Գրէմանթին տը Մագս-Գոպուրկ պուրաեա վասրլ օլտու։

Մերաժէվօ, 26 յուլիս։ - Վիւքէլատան Մ. տր Գալլէյ, քէնտի նամընա բէքզ իտիլէճէք հէյքէլի դապուլ իթմէեէրէք։ Հիւքիւմէթին՝ մէմլէքէթին սաատէթինի արզու իթտիկինի էհալիճէ թագտիր իտիլմէսի՝ քէնտիսի իչին միւքեաֆաթ օլտուղունու տերմիեան իյլէմիշ տիր։

Պէրլին, 26 յուլիս։ - Իմբէրաթօր Վիլհելմ Ռուսիաեա ադիմէթինտէ, պաշ վէքիլ Գաբրիվի տախի բէֆագաթընտա պուլունաճագ տրը։ Իմբէրաթօր պահրէն Բէվալա ազիմէթ վէ օգոստոս 17տէ մուվասլէթ, վէ Նարվաեա գատար դարատան սէյեահաթընա տէվամ իտէճէք տիր։ Նարվաստա թալիմէր վուգու պուլաճագ տրը։

Բօմա, 26 յուլիս։ Բէսմի զազէթանըն պէեանընա կէօրէ, պահրիեէ նազըրը, Անթիվարիտէ իքի իթալիան սանտալընա հարէքէթի համիյեէթմէնտանէ իլէ եարտրմ իթմիշ օլան Գարատաղ բրէնսինէ իթա օլունմազ իւզրէ պիր միտալիա իմալինի սիբարըշ իթմիշ տիր։

Պէլկրատ, 26 յուլիս։ - Սըրպ հիւքիւմէթի, հիւքիւմէթի սէնիյյէյի Օսմանիեէնին էսպապ վէ տէլաբինի նազարը իթիպարա ալարագ, Մարինգովիչին ճէնազէ ալայընը ասքէրիճէ իճրասընը, վէ թարզիեէյի մանէվրեէ օլարագ, վալինին պէրաի թաազիյեէթ վիրիթա վէրմէսինի գապուլ իտէճէք իմիշ։ Պունտան պաշգա, տէվլէթի Ալիեէ, միւթէվէֆանընն տուլ զէվճէսինէ թազմինաթ վէրէճէք տիր։

Բարիս, 27 յուլիս։- Թան զազէթասը գավլինճէ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլերի՝ իքի Նոգթա եանի Ֆրանսանընն՝ Մասակասգար ատասը իւզէրինտէքի հագգը հիմայէսինին գաթիէն թատիգի, վէ Ֆրանսանընն քէնտի նուֆուզունու՝ Զատ կէօլիւ արազիսինէ գատար թէվսիեէ հագգ ու սէլահիյեէթի պուլունմասը խուսուսարընտա իթթիֆագ իթմիշլէր տիր։ Հէնուզ թէսվիեէ օլունաճագ պազը թէֆէրրուաթ գալմըշ տրը։

Բարիս, 27 յուլիս։ - Էքսէր զապէթալարընն վերտիքլերի մալիումաթա շազմէն, Մ. Ռիպօ՝ տէվրէի իճթիմաընն խիթամընտան էվվէլ, ումուրը խարիճիեէ հագգընտաքի բօլիթիգաչը ումումիեէ տայիր վուգու պուլաճագ ֆէվգէլատէ սիւալին իճրաի միւզաքէրէսինի գապուլ իյլէմիշ տիր։

Պազը տախիլիեէ հավատիսաթը իչին սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Զապթիեէ նէզարէթի՝ Պէյօղլու միւթէսարրըֆը Նազիմ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ, վէ Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըգը՝ մուվագգաթէն Ալթընճը տայիրէյի պէյէտիեէ բէյիսի Հիւսէյին էֆէնտի հազրէթլէրինէ իհալէ պույրուլտուղու զաղէթալարտա օգունմուշ տուր։

—Եազտըղըմըզ վէճհլէ Մ. Վիժիէնին լայիհասը պազը թատիլաթա ուղրատըգտան սօնրա կէյէն հաֆթա բազար կիւնիւ մէճլիսի խասսը վիւքէլատա մէվզուի մէվգրի թէտգիգ օլարագ թաստիգ պույրուլմուշ, վէ պու պապտէ թանզիմ օլունան մազպաթաեա չարշէնպիհ կիւնիւ վազը իմդա օլունմասը մուգարրեր պուլունմուշ իսէ տէ, հէյեէթի վիւքէլանընն եէվմի մէզքիւրտէ մապէյնի Հիւմաեունտաինիգ ատիյլէմէսի՝ վազը իմդա մուամէլէսինին պիթթապի կէճիքմէսինէ սէպէպ օլմուշ, վէ ֆագաթ պու մուամէլէնին կէլէճէք բազար կիւնիւ պէր միւթատ ինիգատ իտէճէք օլան մէճլիսի խասսը վիւքէլատա իճրասը թապիի պուլունմուշ տուր։

—Գուրպան պայրամընընն իլք կիւնիւ, պէնտէկեանը սալթանաթը Սէնիյյէնին խաքիբայը Շահանէեէ արզը ուպուտիյեէթ վէ թէպրիքլերինի իյֆատէն սօնրա, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն, Իթֆաքյեէ ալայը դօմանտանը Զէյնէնի բաշա հազրէթլէրինէ, միւշարիլէյհին խրտէմաթը վագբասընը թագտիրէն, պիրինճի ռիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիյշանը իհսան պույրուլմուշ տուր։

—Ավսթրիա-Մաճար հիւքիւմէթի՝ տէվլէթի Ալիեէ, Մըսրը վէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթլէրիյլէ միւնասէպաթը թիւճճարիեէնին մուվագգաթէն թէսվիեէսի իչին իճապ իտէն միւսաատէյի հավի գանունու պու քէրրէ նէյր իյլէմիշ տիր։ Պու սուրէթի թէսվիեէ՝ 1890 դեկտեմբեր 31 ինէ գատար տէվամ իտէպիլիպ, օլ թարիխէ տէկին եէնի թիճարէթ ահտնամէլէրինին ագտընա տայիր մուխապէրաթ խիթամ պուլաճագ տրը։

Տէվլէթի Ալիեէ կէլինճէ, մուահէտէեէ էսաս օլաճագ թարիֆա, զաթէն գաթիէն թայեին օլունմուշ օլուպ, կէրչի մուահէտէնին գալէմէ ալընմասը բէք կիեատէ իլէրլէմէմիշ իսէ տէ, պիր ան էվվէլ թէսվիեէյի մասլահաթ իտիլմէսինէ զայրէթ օլունսուեօր։ Ուհուտը աթիգա եանի էսկի գաբիթիլասիօնլար մուճիպինճէ, Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթինին, տէվլէթի ալիեէյի Օսմանիեէ գարշըսընտա, էն զիեատէ միւմթազ օլան տէվլէթլերին մալիք օլտուգլարը հուգուգու հայիզ օլտուղու սահիհ իսէ տէ, տէվլէթի

Ալիեէնին՝ Եվրոբա սեվլեթլերիյլե ադա իթմիշ օլտուղու թիճարեթ ահանամէլերինին էքսերիսի տախի 1890 սէնէսի նիհաեէթինե խիթամպուլմագտա տբրլար։ Պիեապէրին, հեր հալե պիր սուրէթի թէսվիեէյի գաթիեէ էլզէմ տիր։

Մբսբը վէ Պուլկարիսթանա կէլինէ, ահվալ տիկէր կէօնա տբր։ Ավսթրիա-Մաճար տէվլէթի՝ Պուլկարիսթան գարշըսընտա, Պէրլին ահանամէսինին 8նճի մատտէսի մուճիպինճէ, տէվլէթի Ալիեէ իլե ճարի օլան միւնասէպաթընը թայեին իտէն նիզամաթ վէ գավանիյինին, մուահէտաթը ճէտիտէ իլե թատիլ օլունմաբգճա, Պուլկարիսթան իմարէթի հագգընտա տախի մէրի վէ միւթէպէր ատտ իթմէքտէ տիր։ Պունտան պայդա, Պէրլին մուահէտէսի ահքեամընճա, Ավսթրիա-Մաճարիսթան տէվլէթի, Պուլկարիսթան իմարէթի գարշըսընտա, էն զիեատէ հուգուգու հայիզ տէվլէթլերին վազիեէթինտե պուլունմագտա տբր։

Մբսբը իլե Ավսթրիա-Մաճար արասընտաքի ահվալը թիւճարիեէ՝ օգատար գարբշբդ տեյիլ տիր։ Ահվալը մէգքիւրե՝ 1879 օգոստոս 7 թարիխիյլե չերէֆքուտուբ իտէն իրատէյի հագրէթի Բաթիշահի իլե թէսվիեէ իտիլմիշ օլուպ, էսասէն տէ, տէվլէթի Ալիեէ վէ Ավսթրիա տէվլէթի արասընտաքի թիճարէթ մուահէտէսի ճարի վէ մէրի տիր։ Անճագ Ավսթրիա տէվլէթի՝ տահա զիեատէ եագընը միւնասէպաթ վէ մէնաֆիի մախսուսէ իսթիհսալ իթմէք մագսէտիյլէ, կէրէք Մբսբը վէ կէրէք Պուլկարիսթան հիւքիւմէթլերիյլե մուխապէրաթա կիրիշմէքլիկի՝ մէնաֆիինէ տահա զիեատէ մուվաֆիգ պուլմագտա տբր։

—Պա իրատէյի սէնիյէէ, Լէֆթէրաքի վէ Մագրիտի բաշալարընը թահթը բրեասէթլերինտե օլմագ իլզրէ, պու քէրրէ, իքի աթըպպա գօմիսիօնու թէշքիլ պույրուլմուշ տուր։ Հէր պիր գօմիսիօնուն ազասը օն նուֆուստան իպարէթ օլուպ, էն զիեատէ միճէրրէպ վէ միւսթայիտ ասքէրի թապիպլէրտէն ինթիխապ օլունմուշ, վէ հէր պիր գօմիսիօնտա, Պապը Ալիտէն պիրէր մէմուր պուլունմասը տախի թահթը դարարա ալընմըշ տբր։

Իշպու գօմիսիօնլարընը մէմուրիէթի՝ վիլաեաթը Շահանէի տէվրը իլե օրարճա ահվալը սրհհիեէյի արիզ ուամիզ թէտգիգ իթմէքտէն, վէ իսլահը ահվալը սրհհիեէ զըմընտա, նէ կիպի թէտապիրին իթթիխազը լազըմ կէլտիկինի պիլմիւզաքէրէ, թէտապիրի միւգթազիեէյի գարարլաշտըրմագտան, վէ շէհիրլէրտէ վէ քէօյլէրտէ էհալինին էքսիլմէսի սէպէպլէրինի թէհարրի իլէմէքտէն, վէ եիկիրմի ազա մէնանընտա իրիսի քիմէակիր օլաճաղընտան, էհալինին եէտիքլէրի երզագ վէ սայիրէեի տախի թէտգիգ վէ թահգըգ իթմէքտէն իպարէթ օլուպ, պէցլէ պիր մէմուրիեէթին էհէմմիեէթի տերքեար, վէ պու եօլտա պիր թէշէպպիւսէ միւսարաաթ օլունմասը հէր ճիհէթլէ չայեանը մէմնունիյէթ տիր։

—Դարէսի սանճաղընա թապի Այվալըգտա պու քէրրէ Զիրաաթ պանգասընը պիր շիւպէսի քիւշատ օլունմուշ տուր։

—Յիւն, Պէյօղլունտա էլմա տաղը նամ մահէլլտէ պիր գուտուղու քէլպին, պազը քիմսէլէրին իւզէրլէրինէ հիւճում իթտիկի կէօրիւլէրէք թաշ վէ սօբա իլե թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

—Եանիտտա իշ նէֆէր հայտուտ՝ հիւքիւմէթտէն կէօրտի քէրի թազելիգ իւզէրինէ, արզը թէսլիմիյէթ իթմիշլէր տիր։

—Էվվէլքի կիւն Պէյօղլունտա Այնալը-չէշմէտէ պիր մուհաճիր արապասը՝ սիրաթը ֆէվգէլատէ իլե կիտերքէն, պիր գատընը տէվիրիպ, իւզէրինտէն կէշմիշ տիր։ Գատընաղբը սուրէթտէ ևարալանմագլա, Ալթընճը տայիրէ խասթախանէսինէ թէրէգ, պու իֆատէտէն սօնրա օտա խըզմէթճիսինէ խիթապէն,

—Մատմազէլ Բընէնին տայիրէսի եանընտաքի տայիրէյի տէ մուալլիմէ իշին հազբը իտին, տէյի պէեան իյլէտի։

—Ճէլսլ իտէճէկինիզ մուալլիմէ էվտէ՞ մի գալաճագ տբր։

—Էվվէթ, չիւնքի էօյլէսի տահա միւնասիպ տիր։

—Զէվճին պու հալի թահսին իտի՞եօր մու։

—Զաթէն պու թէտալիրի իլք տէֆա քէնտիսի տիւշիւնմիշ տիր։

—Մատէմքի էօյլէ իսէ, պիր տիեէճէք եօգ տուր։ Բընէ նէ՞ վագբթ ավտէթ իտէճէք տիր։

—Եարընն կիտիպ կէթիրէճէեիմ։

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, մատամ Տօմօն շատասընա չըգտը։ Մէրգումէ, Թէրէզ իլե զէվճի արասընտա ճէրէեան իտէն մուհավէրէտէն հիչ պիր խապէր ալամաեըպ, եալընըզ տօզթօրուն օղլու Բընէ, վէրիլէն գարարտան խապէրտար օլմասըյլա, զիեատէսիյլէ մէմնունէ օլտու։

Իրթէսի կիւնիւ մէրգում տէլիգանը, մէշղուլիեէ-թի իճապընա Բարիստէ գալմասը իճապ իտիպ, եօգթի իճապընա Բարիստէ գալմասը իճապ իտիպ, եօգտա վալիտէսիյլէ պէրապէր Յէն-Մօր մէքթէպինէ կիթմէքլիկի՝ քէնտիսի իշին մուճիպի մահզուզիյէթ պիր վէ իլե ատտ իտէճէկի տէրքեար իտի։

Իրթէսի սապահ, մատամ տը Լօրպագ, արապասընա բաքիպէն, դըզընընն մէքթէպինէ կիթտի։

Բընէ, բէտէրինին գարարընը իշիթտիկինտէն պէրու, էվվէլքի մահզունիյէթպախշ հալի պիւթիւն տէյիշիպ, արգատաշլարը՝ մէրգումէէ, սէպէպ մէսէրրէթինի սիւալ իթտիքլէրինտէ, եագընտա սէվկիւլիւ Բօզունու կէօրէճէկի քէյֆիեէթի՝ մէսէրրէթինէ սէպէպ օլաուղունու ճէվապէն պէեան իթմէքտէ իտի, վէ վալիտէսի մէքթէպէ մուվասլէթինտէ, Բընէ, պօղազընա սարբլարագ,

—Վալիտէճիեիմ, եագընտա Բօզու կէօրէճէկիզ, տէ՞յիլ մի, տէտի։

—Էվվէթ, գըզըմ։

Մատամտը Լօրպագ վէ գըզը, եագընտա քէնտիսինի զիեարէթ իտէճէքլէրինի մէքթէպ միւտիրէսինէ վատիրթիքտէն սօնրա, մէքթէպտէն մուֆարագաթ իթտիքլէրինտէն, Թէրէզ, ժան Մատաունուն վէֆաթը կիւնիւնտէն պէրու Բօզիէ չիֆթլիկի եօլունու պիլէն արապասընա, Սիւսիտ, Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիտէճէքլէրինի պէեան իթտի, վէ Բընէ՝ պու էմրի իշիթտիկինտէ, Բօզունու կէօրէպիլէճէկի ճիհէթլէ, ֆէվգէլատէ մէմնունէ օլտու, վէ մուախխարէն, Բօզու, քէնտիսինէ մուալլիմէ մագամընտա խանէլէրինէ գապուլ իթմէք խուսուսընտա բէտէրի իլե պիլիթթիֆագ հասբլ օլան թասավվուրատան սէոզաշբլմազէ, Բընէնին մէմնունիյէթի տահա զիեատէ արթտը, վէ լաքին Թէրէզ, «Գըզըմ, վազթինտէն էվվէլ իզհարը մէսէրրէթ իթմէ, չիւնքի Բօզ արզումուզու ըշտտ իտէպիլիր» տէտիկինտէ, Բընէ,

—Խայր, վալիտէ, Բօզ՝ էօմրիւնիւ եանընմըզտա կէչիրմէեի ասլա բէտտա իթմէեէճէք տիր, վէ էկէր պիր մէտիկիմ պազը սէպէպ մէպնի, գապուլտէ Թէրէտտիւտ կէօսթէրիրսէ, Թէրէտտիւտիւնիւ պէր թարաֆ իթմէսի իշին, քէնտիսինէ ըշճա վէ նիեազ իտէճէեիմ։ Ֆագաթ պու կիւզէլ թասավվուրու ալա՞զամ մը տիւշիւնտիւ, տէյի սիւալ իթտի։

գումուն զէվճէսինին պօղազընտա պուլունան ալթուն կէրտանլըզը ալմագ իւզրէ, մէզպուրէեի թէլէֆ վէ զէվճինի եարալատըգտան սօնրա ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Սիւարի ժանտարմա նէֆէրաթընը թասագիպաթը շէհիտէսի իւզէրինէ, մէշհուր Ֆիւրտ Եուսուֆ վէ Եաթաղանը Ալի նամ հայտուտլարը թահթը բրեասէթինտէ պուլունան մէրգուման հայտուտլար՝ Տիքիլի նամ մահէլլտէ տերտէսթ իտիլմիշլէր տիր։

ՊՐՈՒՍԱՆԸՆ ԱՀՎԱԼԸ ԹԻՃՃԱՐԻԵԷՍԻ

Պրուսանընը ահվալը մէվգրիյեէսիյլէ իսրաճաթ վէ իտիալաթը թիճճարիեէսի հագգընտա շէհրի մէզքիւրտէ մուգիմ Ֆրանսա գօնսօլոսու թարաֆընտան Մարսիլիատա նէշր օլունան Սէմաֆօր զազէթասընա կէոնտէրիլէն մէքթուպուն խիլասասը պէր վէճհի աթի տէրճ օլունուր։

Պրուսա վիլաեէթի՝ մէմլէքի տէվլէթի Ալիեէնին էն զիեատէ հայիզի մէնապիի սէրվէթ օլան պիր վիլաեէթի տիր։ Արազիսի զաեէթլէ մահսուլատը օլմագլէ պէրապէր, չօգ մատէնլէրի վէ մէվատը սայիրէեի հավի տիր։

Այտընն շըմէնտբֆէր խաթթը Պրուսաեա գատար թէմտիտ օլունմագ իւզրէ պուլունտուղու կիպի, Պաղտատա գատար ինչա իտիլէճէք օլան Իզմիտ վէ Էնգարէ խաթթը տախի՝ Պրուսանընն շարգը չիմալիսինտէն կէչէճէք տիր։

Մահսուլաթը արզիեէսինին պաշլըճայբը՝ հուպուպաթ, պուղտայ, արբա, եուլաֆ, վէ մբսբը պուղտայընտան իպարէթ տիր։

Բիրինչ մահսուլաթը վագթը՝ բէք պօլ օլտուղու հալտէ, պու մահսուլաթընն եէթիշտիկի մահէլլերին պաթագլբդ օլմասը, վէ սրթմա կիպի խասթալբգլարընն զուհուրինէ սէպէպ պիեէթ վէրմէսի ճիհէթլէ, պիր

ԽԱՅԻՆ ՎԱԼԻՏԷ

34

— Բէք էյի, միւսիւ, եարընա գատար հէր էշեասընը հազբը իթտիրիրմ։

Տօգթօր՝ խանէսինէ ավտէթինտէ, զէվճէսիյլէ ուզատիեէ վէ ճիտտի պիր միւլագաթտա պուլունտուքի, նէթիճէլերինի եագընտա անլատաճաղբզ։

Պու վագբա կիւնիւ, Սէրժ Դուրավիէֆ՝ ֆալճը նաթիճաեա միւրաճաաթ իթմիշ իտի։ Օ կիւնիւ ագշամը, Թէրէզ, գըզընընն տայիրէսինին հազբը իտիլմսինի էմր իթտի։

Խօժէնի Տօմն՝ պու սրրատա օրատա օլտուղունտան,

— Տիմէք Բընէ մէքթէպտէն ավտէթ իտիեօր, լաքին թաթիլ զէմանընա տահա խայլի վագբթ վար տբր, տէյի պէեան իթտի։

Թէրէզ — Էվվէթ, վալիտէ, Բընէ եագընտա մէքթէպի թէրք իտիեօր։

— Սէպէպ նէ՞։

— Բահաթսբզ տբր, պինապէրին մէքթէպի էօմրիւնտէն իսէ, ֆամիլեաճա էօմրիւն քէնտիսի իշին միւրաճաճաճ օլտուղունու միւլահազա իթտիք։

— Տիմէք օլուբ քի, էվվէ ավտէթի՝ գաթի տիր։

— Էվվէթ։

— Լաքին տէրսլէրի հէնուզ իսիթամ պուլմամըշ տբր։

— Տէրսլէրինի, պու՝ բատտա, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ իքմալ իտէճէք տիր։

— Տիմէք պիր մուալլիմէ ալաճագսընըզ։

— Էվվէթ, Մ. տը Լօրպագ վէ պէն՝ պու թէտապիրին իթթիխազընա գարար վէրտիք։

Թէրէզ, պու իֆատէտէն սօնրա օտա խըզմէթճիսինէ խիթապէն,

— Մատմազէլ Բընէնին տայիրէսի եանընտաքի տայիրէյի տէ մուալլիմէ իշին հազբը իտին, տէյի պէեան իյլէտի։

— Ճէլսլ իտէճէկինիզ մուալլիմէ էվտէ՞ մի գալաճագ տբր։

— Էվվէթ, չիւնքի էօյլէսի տահա միւնասիպ տիր։

— Զէվճին պու հալի թահսին իտի՞եօր մու։

— Զաթէն պու թէտալիրի իլք տէֆա քէնտիսի տիւշիւնմիշ տիր։

— Մատէմքի էօյլէ իսէ, պիր տիեէճէք եօգ տուր։ Բընէ նէ՞ վագբթ ավտէթ իտէճէք տիր։

— Եարընն կիտիպ կէթիրէճէեիմ։

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, մատամ Տօմօն շատասընա չըգտը։ Մէրգումէ, Թէրէզ իլե զէվճի արասընտա ճէրէեան իտէն մուհավէրէտէն հիչ պիր խապէր ալամաեըպ, եալընըզ տօզթօրուն օղլու Բընէ, վէրիլէն գարարտան խապէրտար օլմասըյլա, զիեատէսիյլէ մէմնունէ օլտու։

Իրթէսի կիւնիւ մէրգում տէլիգանը, մէշղուլիեէթի իճապընա Բարիստէ գալմասը իճապ իտիպ, եօգթի իճապընա Բարիստէ գալմասը իճապ իտիպ, եօգտա վալիտէսիյլէ պէրապէր Յէն-Մօր մէքթէպինէ կիթմէքլիկի՝ քէնտիսի իշին մուճիպի մահզուզիյէթ պիր վէ իլե ատտ իտէճէկի տէրքեար իտի։

Իրթէսի սապահ, մատամ տը Լօրպագ, արապասընա բաքիպէն, դըզընընն մէքթէպինէ կիթտի։

Բընէ, բէտէրինին գարարընը իշիթտիկինտէն պէրու, էվվէլքի մահզունիյէթպախշ հալի պիւթիւն տէյիշիպ, արգատաշլարը՝ մէրգումէէ, սէպէպ մէսէրրէթինի սիւալ իթտիքլէրինտէ, եագընտա սէվկիւլիւ Բօզունու կէօրէճէկի քէյֆիեէթի՝ մէսէրրէթինէ սէպէպ օլաուղունու ճէվապէն պէեան իթմէքտէ իտի, վէ վալիտէսի մէքթէպէ մուվասլէթինտէ, Բընէ, պօղազընա սարբլարագ,

— Վալիտէճիեիմ, եագընտա Բօզու կէօրէճէկիզ, տէ՞յիլ մի, տէտի։

— Էվվէթ, գըզըմ։

Մատամտը Լօրպագ վէ գըզը, եագընտա քէնտիսինի զիեարէթ իտէճէքլէրինի մէքթէպ միւտիրէսինէ վատիրթիքտէն սօնրա, մէքթէպտէն մուֆարագաթ իթտիքլէրինտէն, Թէրէզ, ժան Մատաունուն վէֆաթը կիւնիւնտէն պէրու Բօզիէ չիֆթլիկի եօլունու պիլէն արապասընա, Սիւսիտ, Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիտէճէքլէրինի պէեան իթտի, վէ Բընէ՝ պու էմրի իշիթտիկինտէ, Բօզունու կէօրէպիլէճէկի ճիհէթլէ, ֆէվգէլատէ մէմնունէ օլտու, վէ մուախխարէն, Բօզու, քէնտիսինէ մուալլիմէ մագամընտա խանէլէրինէ գապուլ իթմէք խուսուսընտա բէտէրի իլե պիլիթթիֆագ հասբլ օլան թասավվուրատան սէոզաշբլմազէ, Բընէնին մէմնունիյէթի տահա զիեատէ արթտը, վէ լաքին Թէրէզ, «Գըզըմ, վազթինտէն էվվէլ իզհարը մէսէրրէթ իթմէ, չիւնքի Բօզ արզումուզու ըշտտ իտէպիլիր» տէտիկինտէ, Բընէ,

— Խայր, վալիտէ, Բօզ՝ էօմրիւնիւ եանընմըզտա կէչիրմէեի ասլա բէտտա իթմէեէճէք տիր, վէ էկէր պիր մէտիկիմ պազը սէպէպ մէպնի, գապուլտէ Թէրէտտիւտ կէօսթէրիրսէ, Թէրէտտիւտիւնիւ պէր թարաֆ իթմէսի իշին, քէնտիսինէ ըշճա վէ նիեազ իտէճէեիմ։ Ֆագաթ պու կիւզէլ թասավվուրու ալա՞զամ մը տիւշիւնտիւ, տէյի սիւալ իթտի։

թէապիրի սբհհի օլմագ իւզրէ բիրինչ մէզրուաթը թէտրիճէն ապալմիշ, վէ չիմտիքի հալտէ մահսուլաթը մէզքիւրէ խայլիտէն խայլի էքսիլմիշ տիր։ Բամուգ, աֆիոն, թիւթիւն, զէյթին վէ մէյվէ մահսուլաթը տախի օլաուգճա պօլ տուր։

Պրուսա վէ ճիվարընտան մէմալիքի էճնէպիեէյէ վուգու պուլան իխրաճաթը թիւճճարիեէ, պու սոն սէնէլէր զարֆընտա 7 միլեօն 500 պին, վէ վիլաեէթի մէզքիւրէտէն մէմալիքի Շահանէնին սայիր մահէլէրինէ իխրաճ օլունան մահսուլաթ՝ 700 պին ֆրանգա պալիղ օլմուշ վէ մէմալիքի էճնէպիեէտէն Պրուսաեա խխալ օլունան էմթաաի թիւճճարիեէ 1 միլիօն ֆրանգ միգտարընտա պուլունմուշ տուր։

Պրուսանըն իրէք մահսուլաթը սէնէտէ իքի եիւզ պին քիլօկրամ օրթա միգտարընտա օլուպ, պունտան իւչ բուպու Ֆրանսաեա խխալ օլունմագտա տուր։ Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ 200 տէն զիեատէ մատէն մէվճուտ տուր։

Պունտան պաշգա դաեէթ պիւեիւք վէ 250 պին հէքթար մէսաֆէտէ օրմանլարը պուլունմագտա տուր։

ՄԷՄՈՒՐԻՑՆ

Մալիեէ նէզարէթինտէն վիլաեաթա իրսալ օլունան պիր գրթա թահրիրաթը ումումիեէեէ կէօրէ, ախիրէն չէրէֆսատը իտէն վէ նամէյի սամի իլէ քեաֆֆէյի տէվայիրի տէվլէթէ իրսալ գըլընան իրատէյի սէնիյյէ ահքեամընճա, իխթիլասաթ վէ սուի հարաքեաթ իլէ միթթէհիմ օլան պիլ ճիւմլէ տէվլէթ մէմուրլարը գանունէն վէ շէոիտէն թաագիպ վէ թէէտիպ, վէ քէզալիք միթթէհիմլէրի մուհաքէմէ իթմէկէ մէմուր օլան Շուրաի տէվլէթ հաքիմլէրի վէ մէհաքիմի սայիրէ ազաը՝ միթէհիմլէրի բէնչէի գանունտան գուրթարմաեա չալըշտըգլարընտա, այնի չիտտէթլէ թէէտիպ իսիլէճէքլէրի կիպի, միթթէհիմ սլաուգլարը թէպէյիւն իտէրէք, ազ իտիլէն մէմուրլին տախի՝ պիր տախի տէվլէթ մէմուրիեէթինտէ իսթիխատամ օլունմամագ, վէ իգթիսարա գապիլիեէթ վէ հիւնի ալիլեաղա տայիր իգթիզա իտէն պիլ ճիւմլէ էվսաֆը հայիղ օլմասը թէպէյիւն իթմէտիքճէ, հիչ պիր քիմսէ, խըտմէթի տէվլէթէ զապուլ իտիլմէեճէք տիր։ Իխթիլասաթ վէ սուի հարաքեաթ իլէ մազնուն օլան մէմուրլար, մէհաքիմէ իհալէ օլունտուգլարը հալտէ, հէր նէ վագթի պունլար թարաֆընտան հիմաեէ իտիլիրլէր, վէ գանունը ճէզատան գուրթուլուրլար իսէ, անլէր հագգընտա թաագիպլաթը լազըմէնին իճրասը իչին, քէյֆիեէթին՝ հիւքիւմաթը մահէլլիեէ ճանիպինտէն Ատլիեէ նէզարէթինէ պիլտիրիլտիկի կիպի, Մալիեէ նէզարէթինէ տախի իչար զըլընմասը վէ մալիեէ վէ խազինէ մէմուրլարը՝ նը էնթիխապ վէ թայեէնինտէ, հիւքիւմաթը մահէլլիեէնին՝ մէզքիւր իրատէյի սէնիյյէ ահքեամը միւնիֆսինէ թաթպիգի հարէքէթ իթմէյէրի՝ թահրիրաթը ումումիեէյի մէզքիւրէտէ իխթար պույրուլմուշ տուր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Պապը վալի սէրասքէրի մուհասէպաթ տայիրէսի պիրինճի չիւպէ միտիրի Ահմէտ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ ռիւթպէյի ուլեա սընըֆը էվվէլի թէվճիհ։

Մէքթէպի թըպպիեէյի Շահանէ մուալիմլէրինտէն տօգթոր դայիմագամ Խայրէտտին պէյ 3իւնճիւ վէ Ծարիւշ չէֆֆագա միտիրի մուավինի Զէքէրեա էֆէնտիեէ տախի Կիւնճիւ ռիւթպէտէն նիշանը ալիի Օսմանի իհսան պույրուլմուշ տուր։

ՄԻԹԹԷՆԷՎԻՑԷ

—

Էվրօբաճա պէրրէն հարէքէթ իտէճէք օրտուլար իչին մուխապէրէ խ տէթինտէ գուլլանըլմագ իւզրէ կիւվէրճին էէթիշտիրմէք խուսուսունա ֆէվգէլատէ իթինա կէօսթէրիլմէքտէ օլտուղու կիպի, պիր քէրրէ կիւվէրճինլէրին տօնանմա մուխապէրաթընտա տախի իթթիխատամը մէնաֆիի ազիմէեի մուճիպ օլաճաղը անլաշըլտրըլընտան, օ խուսուսատա պէզաեէթ էհէմմիեէթ վէրիլմէքտէ տիր։

Ալմանիատա մուխապէրէ զէմանընտա գուլլանըլաճագ կիւվէրճինլէրին էէթիշտիրիլմէսինէ նէ գատար էհէմմիեէթ վէրիլտիկինի կէօսթէրմէք իւզրէ, ախիրէն կիւվէրճին թախսիսաթը էլլի պին մարգա իպլաղ իտիլմիշ, վէ Ալմանիատա կիւվէրճին թէրպիեէսիյէ իշթիղալ իտէն ճէմիյեէթլէրին ռիեատէթինի պիղզաթ իմբէրաթօր հազրէթլէրի տէրիւհտէ իյլէմիշ օլտուղունտան, օ զէմանտան պէրու մուալիմ կիւվէրճինլէրին միգտարը զաեէթ չօղալմըշ վէ պու քէրրէ, հիչնի հաճէթտէ խըտէմաթը պահրիեէտէ գուլլանըլմագ իւզրէ Քէօնիկսպէրկ, Տանցիկ, Ըշթայն, Իսթէրէլսօնտ վէ Իսթատ լիմանլարընտա տախի պիրէր կիւվէրճինլիք թէէսսիս օլունմուշ տուր։

Ռուսիա, Տանիմարգա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի տախի պու խուսուսատա սայիր տէվլէթլէրտէն կէրի գալմամագտա օլտուգլարը կիպի, Իթալիատա տա սէվահիլտէ պիր չօգ կիւվէրճինլէր վիճուտէ կէթիրիլէրէք, մէվճուտ օլան կիւվէրճինլէրէ հէր կիւն թալիմլէր իճրա իթթիրիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Կիւվէրճինլէրին թէէմինի մուխապէրէ խուսուսունտաքի իսթիխատլարը՝ հէր կիւն թալիմլէր իլէ թէվսի իտիլմէքտէ պուլունտուղունտան, պիր զէման սօնրա հէր տէվլէթին կիւվէրճինլէրտէն միւրէքքէպ պիրէր օրտուսու տախի պուլունաճագտը տիեէպիլիրիպ։

—

Կէչէն սէնէ Բարիս սէրկիսինտէ զաեէթ սիւրաթլէ հարէքէթ իտէր լօգօմոթիֆլէր թէշհիր էթմիշ օլան Ֆրանսանըն շըմալ շըմէնտըֆէր գումբանեասը՝ ախիրէն մուհիմմ պիր սիրաթ թէճրիպէսի իճրա իթտիրմիշ տիր։ Մէզքիւր գումբանիա 77 թօնէլաթօ աղըրլըղընտա օլան լօգօմոթիֆլէր իլէ վակօնլարը աղըրլըղը միսմէէնա օլմագ իւզրէ 203 թօնէլաթօ աղըրլըղընտա պիր թրէն թէրթիպ իթտիքտէն սօնրա, Բարիս իլէ Գալէ արասընտա պու թրէնի հարէքէթ իթտիրմիշ տիր։ Ադա եէրտէքի մէսաֆէ 297 քիլօմէթրօ օլտուղու հալտէ, թրէն պու մէսաֆէնի սաաթտա 100 քիլօմէթրօեա եագընը եօլ կիթմէք սուրէթիյլէ գաթթ իթմիշ տիր։

ԳԱՑԻՄ ՎԱԼԻՏԷ

—

Ղազէթամըզտա թէֆրիգա չէքինտէ տէրճ իթմէքտէ օլտուղումուզ իչպու բօմանըն պիրինճի դրսմը խիթամ պուլմուշ օլմասը յլա, այրըճա քիթապ չէքլինտէ վէ իքի ճիլտտէն իպարէթ օլարագ թապ իթտիրմիշ վէ ճիլտլէթմիշ օլտուղումուզտան, մէզքիւր իքի ճիլտի **20** զրուշ ֆիեաթլէ սաթըեա չըղարմըշըզ տըր։ Իշթիրասընը արզու իտէնլէր՝ տօղրուտան տօղրու վէ եախօտ զազէթամըզըն միւզէզիի վասըթասըյլա մաթպաամըզտան ալապիլիրլէր։

Իչպու իքի ճիլտ՝ 692 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, քիչիւք հրուֆաթլա թապ իտիլմիշ տիր։

Թաշրատան իշթիրասընը արզու իտէնլէր իչին բօսթա իւճրէթի պիղզ այիտ օլարագ 22 զրուշա կէօնտէրիլիր։

— Էվվէթ, գըզըմ։

— Գարընտաշըմըն պու իշտէն խապէրի վա՞ր մը վար տըր։

— Էվվէթ։

— Տիմէք տիր քի մէմնուն տուր։

— Խուսուսիյլէ սէնին մէմնուն օլտուղունու տիւչիւնմէրլէ, տահա զիեատէ մէմնուն տուր։

Ըընէ. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Մէմնունիյէթի եալընղզ պու սէպէպլէ օլմամալը տըր։ (Պատէհու ալէնի սուրէթատ.) Պիւեիւք վալիտէմտէ իշտէն խապէ՞րտար մը տըր։

— Հայ հայ։

— Նէ՞ սէօյլէտի։

— Նէ՞ սէօյլէմէսինի իսթէրսին։

— Բօզուն պիզիմլէ իգամէթ իթմէսինէ կիւճէնմիշ օլապիլիր։

— Բօզու թանըմագ պիլէ։

— Սահիհ տիր... հէմտէ պիզիմ տտխիլի իշլէրիմիզին քէնտիսինէ շումուլի եօգ տուր։ Պու մատտէ, բէտէրիմ իլէ սանա այիտ տիր... Էվվէթ, Բօզ արզումուզու գապուլ իտէճէք տիր, պունա էմինիմ։

Պու եօլտա միւքեալէմէ իլէ արապա, չիֆթլիկին գաբուսունա վասըլ օլուպ, Վէրօնիք Ժալթիէ, իշէրտէն, արապանըն մուվասըլէթինի իշիթմէքլէ գաբուեա գօշտու, վէ Ըընէ իլէ վալիտէսինի թանըտըգընտա, մէսէրրէթլէ, «Բո՛զ, Բո՛զ» տէյի շաղըրտը։

Օլ էոնատէ կէնճ գըզ, պիրինճի գաթտա, բէնչիրէնին էօնիւնտէ օթուրմուշ օլուպ, տիքիշ իլէ մէչզուլ իտի։ Մէրգումէ լանտօ արապասընը կէօրիւպ, կէլէն միւսաֆիրլէրի տէ թանըտըգընտան, հէման էլինտէքի տիքիչի պրագմագլա աշաղըեա գօշտու։

Մատամ տը Լօրպագ վէ մատամազէլ Ըընէ արապատան էնտիքլէրինտէ, իքի կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթտիլէր, վէ «սէվկիւլիւ Բօզում, սէվկիւլիւ Ըընէմ» տիեէրէք, վէ կէօզլէրինտէն մէսէրրէթ եաշլարը ագարագ, պիր իքի սանիյյէ գուճագ գուճաղա գալտըլար։ Պատէհու Բօզ՝ էլլէրինի թէրէզ ուզաթարագ,

— Ա՜հ, մատամ, պիզզաթ կէլմէնիզլէ, վէ կէօրմէք իչին ֆէվգէլատէ իհթիեաճ հիսս իթտիկիմ սէվկիւլիւ Ըընէմի տէ պիրլիքտէ կէթիրմէնիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ. պիլսէնիզ նէ՞ գատար սըգըլըեօրսուս, տէտի։

Մատամ տը Լօրպագ տախի, հէեէման վէ թէէսսիւրլէ Բօզա սարըլարագ,

— Գը՛զըմ, սիզին մէսէրրէթինիզ, թարիֆ օլունմազ սուրէթտէ պանա թէէսսիր իտիեօր, չիւնքի Ըընէեի նէ՞ տէրէճէ սիվտիկինիզէ պիր տէլիլ տիր. տէտի։

— Էվվէթ, մատամ, Ըընէ պէնիմ զաեէթլէ սէվկիւլիւմ տիր։

— Ըընէ տէ սիզի կէօրմէմէեէ ալըշամատըղընտան, ատէթա խասթալընըեօրտու։

Պու արա Վէրօնիք՝ չու եօլտա միւտախէլէ իթտի.

— Պուրասը տա օ հալտէ տիր, մատամ։ Բօզ՝ քէնտի մուհիպպէսի մատմազէլ Ըընէտէն զայրի պիր շէյ տիւչիւնմէեօր։ Քէնտիսինէ պիւեիւք սահիֆէլէր եազըեօր, վէ մատմազէլ Ըընէտէն, սաաթընտա վէ տագըգասընտա ճէվապ ալմաեօր իսէ, քէտէրինտէն վէֆաթ իտէճէք տիր տէյի զանն իտիեօրում... Իշթէ պու վիզիթանըզ, մուվագգաթէն օլսուն, քէտէրինի տէֆ իտէճէք տիր... Լաքին պէն տէ պունամը իհթիեարլար կիպի պօշպօղազլըգ իտիեօրում, վէ տիւշիւնիւլէճէք էսասի մատտէի տիւշիւնմէեօրում։ Բօզ իլէ էօյլէ թաամը իթմէկէ կէլտինիզ, տէֆիլ մի։

Ըընէ. — Էլպէթթէ Վէրօնիք խաթուն, պիրլիքտէ թաամ իտէճէեիզ։

Բօզ. — Ա՜հ, նէ՞ գատար թէչէքքիւր իտէրիմ։

— Շու գատար քի, էվվէլճէ խապէր վէրիլմէմիշ օլտուղու իչին, քէօյ թաամընը հազըրլամագ իւզրէ մաթպաթա կիթտի, վէ պիր ազ սօնրա մատամ ալ Լօրպագ տախի մաթպախա կիթտիկինտէն, իհթիեար խըզմէթճի գատըն չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Ազիզմ մատամ, Բօզուն քէտէրի հազըգէթէն պէնի տիւշարը էնտիչէ գելըեօր։ Պիչարէ վալիտէսինին կիւվերճինլէրտէն միւրէքքէպ պիրէր օրտուսու տախի պուլունաճագտը տիեէպիլիրիպ։

—

Կէչէն սէնէ Բարիս սէրկիսինտէ զաեէթ սիւրաթլէ հարէքէթ իտէր լօգօմոթիֆլէր թէշհիր էթմիշ օլան Ֆրանսանըն շըմալ շըմէնտըֆէր գումբանեասը՝ ախիրէն մուհիմմ պիր սիրաթ թէճրիպէսի իճրա իթտիրմիշ տիր։ Մէզքիւր գումբանիա 77 թօնէլաթօ աղըրլըղընտա օլան լօգօմոթիֆլէր իլէ վակօնլարը աղըրլըղը միսմէէնա օլմագ իւզրէ 203 թօնէլաթօ աղըրլըղընտա պիր թրէն թէրթիպ իթտիքտէն սօնրա, Բարիս իլէ Գալէ արասընտա պու թրէնի հարէքէթ իթտիրմիշ տիր։ Ադա եէրտէքի մէսաֆէ 297 քիլօմէթրօ օլտուղու հալտէ, թրէն պու մէսաֆէնի սաաթտա 100 քիլօմէթրօեա եագընը եօլ կիթմէք սուրէթիյլէ գաթթ իթմիշ տիր։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ՝ 1 դոլար։

Ֆրանսա, Անգլիա, Գերմանիա, Իտալիա, Հունաստան, Սերբիա, Բուլգարիա, Ռումինիա, Ռուսիա, Ճապոնիա, Չինաստան, Հնդկաստան, Պարսկաստան, Եգիպտոս, Հարավային Աֆրիկա, Ավստրալիա, Նոր Զելանդիա, Կանադա, Մեքսիկա, Բրազիլիա, Արգենտինա, Չիլի, Պերու, Բոլիվիա, Կոլումբիա, Կուբա, Պորտորիկո, Ֆիլիպինյան կղզիներ, Ճավա, Սումատրա, Բորնեո, Սիամ, Բիրմա, Ինդոչինա, Մալայզիա, Սուդան, Նիգերիա, Կենիա, Ուգանդա, Տանգանիկա, Զանզիբար, Մոզամբիկ, Անգոլա, Մարոկո, Ալժիր, Թունիս, Լիբիա, Սոմալի, Եթովպիա, Լիբերիա, Գանա, Սենեգալ, Գվատեմալա, Հոնդուրաս, Սալվադոր, Նիկարագուա, Կոստարիկա, Պանամա, Դոմինիկյան Հանրապետություն, Հաիթի, Ջամայկա, Տրինիդադ, Գայանա, Սուրինամ, Ֆրանսիական Գվիանա, Գրենադա, Սենտ Լուսիա, Սենտ Վինսենտ, Անտիգուա, Բարբադոս, Բերմուդյան կղզիներ, Բահամյան կղզիներ, Ֆոլկլենդյան կղզիներ, Գրենլանդիա, Իսլանդիա, Ֆարերյան կղզիներ, Նորվեգիա, Սվեդիա, Ֆինլանդիա, Դանիա, Հոլանդիա, Բելգիա, Լուքսեմբուրգ, Գերմանիա, Ավստրիա, Չեխոսլովակիա, Լեհաստան, Հունգար

ՏԱԽԻԼԻԵԼ

—

Խապէր ալընալրկընա կէօրէ, պու կիճէ Բէնտիքտէ հարիգ զուհուր իտիպ, բիւզկեաբրն չիտաէթի հասէպիյլէ էթրաֆա սիրաեէթլէ, պիր խայլի էպնիեէ միւհթէրեգ օլմուշ տուր։

Պու հարիգտէ, Բէնտիքտէ վագը Ազարեան խանէտանը խանէսինին գուրթարըլմըշ օլտուղու՝ թահգըգաթը վագրատան ա՛լայշըլմըշ տըր։

—Զէրիկօ ատասը էօնլէրինէ պիր Ինկիլիզ վաբօրուլա միւսատէմէ իթմիշ օլան Լօյտ գումբանիասընն Պէրէնիանամ վաբօրունուն միւսատէմէ իթտիկի մահէլլ, քէօմիր անպարը օլուպ, իւչ թախթա էնկիլիկինէ պիր տէլիք աչըլմըշ, վէ համուլէսի քեամիլէն պայ օլմուշ տուր։ Պու վաբօրուն եիւզտիւրիւլմէսի միւմքին իսէ տէ, պաշլըճա՝ մրատայիտ վէ տաքին պիր հավա լալըմ օլտուղու խապէր վէրիլիէօր։

—Տիւն սաաթ պէշ պուչուգ դարբալարընտա Պէյօղլունատա Բանկալթիտէ Ադ-պապա սօղաղընտա, պագալ վէ մէյլանէճիլիք իտէն Գարամանը 20 չաղլարընտա Խրիսթօնամ չախս՝ պաղը քիմսէլէրլէ քէնտի տիւքքեանընտա իշլէթ իտիպ, ճիվարտա պուլունան տիկէր պիր իշլէթ սաթան պագդալ տիւքքեանընէն ճամլարընը գըրմազ սաբքէն, իշէրատէն, իշլէթ իտէն միւշթէրինին պիրիսի տիշարը չըգըպ, մէրգում Խրիսթիլէ միւնազասեա թուլուարագ, Խրիսթօ՝ մէրգումուն պաշընը վէ եիւզինին՝ պազը ճիհէթինի ճէրհ իթմիշ, վէ պու սրրատա օրատան կէչմէքտէ օլան պիր ատէմ, պունլարըն արասընա կիրիպ, միւնազասեր մէնն իթմէքտէ իքէն, Խրիսթօ՝ պունուն տաքի պաշընը պիր իքի եէրինատէն ճէրհ իտէրէք ֆիրար իթմիշ իսէ տէ, ատերհալ Տօլապ-տէրէսի մէրքէզինատէն պազը բօլիպէր եէթիշէրէք մէրգումու տերտէսթ իթմիշլէր տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵԷ

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Գալաթա 17 յուլիս

Գ. ումումի 15 գաբ. գ. ք.	19 22
Գ. յուլիս 17 աչըլ տուպլը գ. ք.	19 21
Իւնիֆիէ գաբ. յուլիս գ. ք.	— —
Սէրի Ա. Ա. Իսթիգրազ	20 00
« Բ. Բ.	20 00
« Գ. Գ.	19 21
Բումլի չըվէնտէֆէրի	75 75
Ագչէ ֆայիզի	06 00
Բաբոր	00 00
Հէվալէսիզ	25 00

ՊԱՆԳԻ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	09 06
Սթանպօլ պանգասը	06 36
Սօսիէթէ ժէնէրալ	04 30
Թրամվայ	04 97½
Սօսիէթէ Օթթօման պանգասը	4 28

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 դրուշտան	Ղր.	Բր.
Պէեազ Մէճիտիէ ֆարգը	108	12
Մէթալիք »	100	30
Պէշլիք »	100	30
Ալթըլըգ »	100	30
Ինկիլիզ լիրասը	110	14
Ֆրանսըզ ալթունու	87	27
Բօլ	90	35
Գրէմից ալթունու	51	20
Գարպօն գայմէսի	07	80
Իսթիգրազը տախիլի	00	00
Սապահ գ. ք.	55	20
Էօյլէն գ. ք.	53	20

ՄԱԹՊԱԱՅԻ

Յ. ԹՕԼԱՑԵԱՆ

Մաթպաամբղտա, էլսինէյի միւխթէլիֆէ իլէ, եանի էրմէնիճէ, Թիւրքճէ, Ֆրանսրդճա վէ Ռումճա զաղէթա, քիթապ, բիսալէ, տիւեիւն վէ ճէնազէ պիլէթլէրի, գարթ տը վիզիթ, հէր նէվ իանաթ բեաղըտալարը վէ սայիրէ զաեէմ թէմիզ, վէ միւշթերիլերի խօշնուտ իտէճէք սուրէթտէ միւթէամիլ վէ էմնարինէ նիսպէթլէ էհվէն ֆիեաթլէ թապ օլունմագտա օլտուղու, վէ Թաշրալարտան մէղբիւր լիսանլարտա մաթպաամբղա տօղրուտան տօղրու եազօտ պէղվասրթա վուզու պուլաճագ սիբարըշաթը աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա վէ քէզայիր էհվէնիյէթլէ իճրա իտիլիպ մահէլլէրինէ թէսլիմ իտիլճէկի, վէ պու եազատա սիբարըշաթի իշին, բուխսաթը ըհսմիեէսի իսթիհսաղ իտիլմէսի լազըմ կէլէնլէրին իսթիհսալը բուխսաթ խուսուսընին տախի մաթպաամբղ թալաֆընտան տէրէօհտէ օլունաճաղը, մայիսի ամմէ պուլյուլմագ էր դրէ, խասսէթէն իլան օլունուր։

523 Ն° ԳԱԹԱՐ

Ղէհէր հաֆթանընն հէր կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ			Ս. Տ.
Վիէննա	ապհ.	Վիսուլ	8 00
Պուտապէշթ	ագշ.	»	3 40
Պէլկրատ	ագշ.	»	10 55
Նիշ	ապհ.	»	5 50
Սպէֆչէ . .	Սպհ. .	Հարէքէթ	10 23
Պուեանօֆչէ		»	10 55
Պուգօֆչէ		»	11 52
Բրէշօվա		»	11 40
Թոպանօֆչէ		»	12 03
Գումանօվ		»	12 37
Հաճճալար		»	1 13
Իսկիւպ		Վիսուլ Հարէքէթ	1 49 2 01
Զէլէնիքօ		»	2 37
Քէօբրիլիւ . . .		Վիսուլ Հարէքէթ	3 20 3 [illegible]
Վէնից-Կրատսքօ . .		»	4 20
Գիօվելօրադ		»	5 70
Տէմիրգաբու . .		Վիսուլ Հարէքէթ	5 37 5 52
Սթրումնիցա . . .		»	6 26
Մրիվչէ		»	6 55
Կէվկէլի		»	7 19
Կումանճէ		»	7 51
Դարատուլու . . .		»	8 01
Ամաթօվա		»	8 24
Թօբսին		»	9 01
Սէլանիկ . Ագշ. .		Վիսուլ	9 35

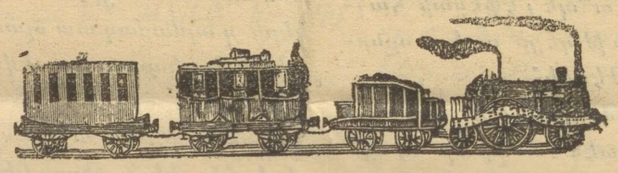

Տէրսաատէթ իլէ Քիշիւք—Զէքմէճէ արասընտա եօղուն բարիֆասը, 1890 Մայիս 1 տէն իբիարէն

ՍԹԱՍԻՕՆ — ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ — ԲԻԼԶԻԿ–ԶԷՔՄԷՃԷ

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍԸ

6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50
ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																							
Սթանպօլ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Էօյ.	Ագշ.	Ագշ.	Ագշ.	Ագշ.	Ագշ.	Ագշ.	Ագշ.	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ
	6 30	7 00	7 30	7 50	8 30	9 00	9 30	10 00	10 30	11 00	11 30	12 00	1 30	2 00	2 30	3 00	4 00	4 30	5 00	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30
Գում-գաբու	6 39	7 09	7 39	8 03	8 39	9 09	9 39	10 09	10 39	11 09	11 39	12 09	1 39	2 09	2 39	3 09	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39	7 09	7 41
Եէնի-գաբու	6 43	7 10	7 40	—	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 42	5 13	5 42	6 13	6 43	7 13	7 45
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	—	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 18	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 47	5 19	5 47	6 19	6 49	7 19	7 51
Եէսի-գուլէ	6 54	7 23	8 01	8 22	8 54	9 21	9 54	10 25	10 54	11 21	11 54	12 22	1 54	2 21	2 54	3 23	4 25	4 54	5 24	5 51	6 24	6 53	7 23	7 56
Մադրի-քէօյ	7 09	7 38	8 12	8 39	9 06	Վիսուլ	10 05	10 35	11 06	Վիսուլ	12 06	Վիսուլ	2 06	Վիսուլ	3 05	3 36	4 35	5 05	5 36		6 36	7 04	7 34	8 07
Այ-Սթէֆանօս	7 18	Խսուլ	8 21	8 52	9 15	—	Վիսուլ	Վիսուլ	11 15	—	12 17	—	2 15	—	Վիսուլ	3 45	Վիսուլ	Վիս.	5 45		6 47	Վիս.	7 42	Վիսյ.
Քիւչիւք-Զէքմէճէ	Վիս.	Վ—	Վիս.	9 02	Վիս.	—	—	—	Վիսուլ	—	12 25		Վիս.	—	—	Վիս.	—		Վիսուլ		6 55	—		—

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕԼԱՐԸ

5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	51	49
ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																							
Քիւչիւք-Զէքմէճէ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Սապ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ	Ագշ
	—	6 50	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	1 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 06	—
Այ-Սթէֆանօս	6 33	7 22	—	8 00	8 30	—	9 30	—	—	—	11 30	—	1 30	—	2 30	—	4 00	—	—	—	6 00	—	7 18	—
Մադրի-քէօյ	6 45	7 10	7 40	8 11	8 40	—	9 40	10 10	10 40	—	11 40	—	1 40	—	2 40	3 10	4 10	4 40	5 10	—	6 10	7 10	7 43	8 14
Եէսի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 53	10 24	10 53	11 26	11 53	1 24	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 23	5 55	6 23	7 34	7 57	8 29
Սամաթիա	6 56	7 26	—	8 26	8 56	9 29	9 57	10 23	10 57	11 29	11 57	1 28	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 27	5 58	6 27	—	—	8 55
Եէնի-գաբու	7 02	7 32	—	8 32	9 02	9 34	10 03	10 34	11 04	11 34	12 03	1 34	2 03	2 34	3 03	3 3	4 34	5 03	5 33	6 04	6 33	—	—	8 39
Գում-գաբու	7 08	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 08	11 38	12 08	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	5 38	6 08	6 38	7 42	8 06	8 45
Սթանպօլ	7 16	7 46	8 17	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	11 46	12 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	5 46	6 16	6 46	7 50	8 15	8 51
ՎԻՍՈՒԼ																								

Հաճմի քիւչիւք էշեա պիլա իսթիսնա հէր գաթարտա գապալ օլունուր։ — Հաճմի պիւեիւք էշեաեա կէլինճէ, պունլար անճագ Տէրիսաատէթ իլէ Մագրի-քէօյ արասընտա քեային մէվգըլէր արասընտա ամէաշիւտ իսէն Թրէնլէր իլէ նագլ վէ իրսալ օլունապիլէճէք տիր։

50 վէ 49 նիւմէրօլու գաթարլար Տէրիսաատէթլէ Մագրի-քէօյ արասընտա, եալընըզ 1890 սէնէսի Օգոստոսը էֆրէնճիինին 13 իւնճիւ կիւնիւնէ գատար իշլեմէճէքլէր տիր։

ԻՄԱԼԱԹ ՄԻԻՏԻՐԻԵԷԹԻ